

ЗЕЛС ZELS

ГЛАСИЛО | NEWSLETTER

Јануари-Февруари
January-February
2014

ГЛАСИЛО

ЗАЕДНИЦА НА
ЕДИНИЦИТЕ
НА ЛОКАЛНАТА
САМОУПРАВА
НА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА

ОБУКИ ЗА ПОДГОТОВКА НА АПЛИКАЦИИ
ЗА ИСКРИСТУВАЊЕ НА СРЕДСТВАТА ОД ЕУ ФОНДОВИТЕ
TRAININGS FOR PREPARING APPLICATIONS
FOR USING THE EU FUNDS

СОВЕТУВАЊЕ ЗА ПРЕДИЗВИЦИТЕ ПРИ ОСНОВАЊЕ
НА РЕГИОНАЛНИТЕ ДЕПОНИИ
COUNSELING FOR THE CHALLENGES FOR THE ESTABLISHMENT
OF REGIONAL LANDFILLS

NEWSLETTER

ASSOCIATION
OF THE UNITS
OF LOCAL SELF -
GOVERNMENT OF
THE REPUBLIC OF
MACEDONIA

Почитувани,

Во месец јануари во просториите на ЗЕЛС се одржа советување на кое се дискутираше за напредокот во реализацијата на надлежностите на локалните власти, утврдени со измените и дополнувањата на Законот за управување со отпад, што стапија во сила, во октомври, 2012 година, каде се предвидува општините да формираат регионални центри за управување со отпад кои ги спроведуваат одлуките и регионалните политики во областа на управување со отпадот. Присутните градоначалници ги опишаа состојбите и причините за бавниот напредок во оваа област и ја истакнаа потребата од поголема поддршка од Министерството за животна средина и просторно планирање (МЖСПП). На овој состанок присуствуваше и претседателот на ЗЕЛС Коце Трајановски и заменик министерот за животна средина и просторно планирање, Стево Темелковски. За искористување на средствата од Оперативната програма за регионален развој-компонента 3 од Инструментот за претпристапна помош за (ИПА) во просториите на ЗЕЛС одржа состанок и Консултативното тело меѓу ЗЕЛС и МЖСПП. На состанокот беше истакната потребата општините да иницираат предлози за финансирање на инфраструктурни проекти од областа на управување со комуналниот отпад, водоснабдувањето и третманот на отпадни води, со цел МЖСПП до 6 март, 2014 година да предложи листа за финансирање на проекти до Секретаријатот за европски прашања при Владата на Република Македонија.

Во овој период беше промовирана новата Програма за Западен Балкан, за поддршка на проекти во приватниот сектор и во јавниот сектор, во областа на енергетската ефикасност и обновливите извори на енергија, каде Европската банка за обнова и развој (ЕБОР), пласира кредитна линија, од вкупно 75 милиони евра за седум држави, меѓу кои е и Република Македонија. Министерството за економија организира презентација за кредитните услови, а пред присутните градоначалници и претставници од општинската администрација се обратија и министерот за локална самоуправа, Тахир Хани и претседателот на ЗЕЛС, Коце Трајановски.

Во просториите на ЕУ Инфо центарот беше промовирана и публикацијата „Примена на начелото на соодветна и правична застапеност: перцепција на граѓаните“, во која се изнесени податоците од истражувањето што го спроведоа Здружението „Институт за развој на заедницата (ИРЗ)“ од Тетово и Заедницата на единиците на локална самоуправа на РМ (ЗЕЛС) во рамките на проектот „БОНА МЕНТЕ“- Подобрување на вклученоста на немнозинските заедници на локално ниво, преку Комисиите за односи меѓу заедниците (КОМЗ).

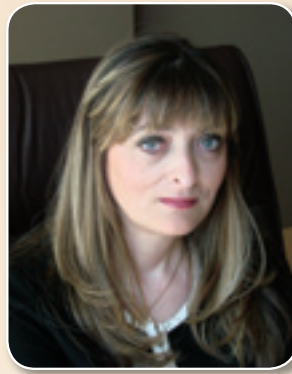
ЗЕЛС ги прави и завршните подготовки за објавување на повик до сите општини кои се заинтересирани да се стекнат со сертификат за поволно деловно опкружување во Југоисточна Европа. Со тоа ќе започне имплементирањето на втората фаза од истоимениот регионален проект, кој официјално започна од декември 2013 година и е предвидено да трае до 1 јуни 2015 година.

Зајакнувањето на капацитетите на општинската администрација, како една од стратешките цели на ЗЕЛС, интензивно се одвиваше и во овој период, преку ЗЕЛС тренинг центарот, а започна и вториот круг на обуки и испит на кандидати кои треба да се стекнат со сертификат за форумски модератори.

За сите активности што ги реализираше ЗЕЛС во периодот јануари- февруари оваа година ќе можете подетално да се запознаете во овој број на Гласилото на ЗЕЛС.

Со почит,

Душица Перишиќ
Извршен директор на ЗЕЛС

Dear readers,

On January, 2014 within the premises of ZELS, was held counseling about the slow progress referring to the realization of the local government's competencies, stipulated by the amendments and supplements to the Law on Waste Management, which entered into force as of October, 2012. These amendments and supplements envisage the municipalities to establish a regional centre for waste management, which implements the decisions and regional policies in the field of waste management. The Mayors outlined the conditions and reasons for the slow progress of this field and emphasized the need for greater support from the Ministry for Environment and Physical Planning (MEPP). This meeting was attended by the President of ZELS, Mr. Koce Trajanovski and the Deputy-Minister for Environment and Physical Planning, Mr. Stevo Temelkovski. For the utilization of the funds from the Operational Programme for Regional Development - the Third Component of the Instrument for Pre - accession assistance (IPA), within the premises of ZELS, was held a meeting of the Consultative Body between ZELS and the Ministry of Environment and Physical Planning (MEPP). At the meeting was emphasized the need of municipalities to initiate proposals for financing infrastructural projects related to the communal waste management, water supply and wastewater treatment. The MEPP until March 6th, 2014 must propose a list for financing projects and deliver it to the Secretariat of European Affairs within the Government of Republic of Macedonia.

This period was organized a promotion for the new Western Balkans Program for supporting projects in the private and public sector from energy efficiency field and renewable sources of energy, where by the European Bank for Reconstruction and Development (EBRD) launches a credit line amounting to 75 million euros for seven countries, among which the Republic of Macedonia. The Ministry of Economy organized a presentation for the Credit Criteria. At this presentation was delivered speech by the Minister of Local Self-Government, Mr. Tahir Hani and the President of ZELS, Mr. Koce Trajanovski.

Within the premises of the EU Info Center in Skopje, was promoted the publication "Implementation of the Principle of Adequate and Equitable Representation: The Perceptions of Citizens". This publication contains data of conducted research by the Association-Community Development Institute (CDI) from Tetovo and the Association of the Units of Local Self-Government of RM (ZELS) within the frameworks of the Project "BONA MENTE: Enhancing Inclusion of Non-Majority Communities at Local Level through Committees for Inter-Community Relations"(CICR).

ZELS realizes the final preparations for announcing a call for the municipalities, interested to obtain a Certificate for business - friendly environment in South - East Europe. This will start the implementation of the second phase of the same regional project, which officially started on December, 2013 and it is foreseen to last until June 1st, 2015.

Strengthening of the capacities of the municipal administration, as one of the ZELS strategic goals intensively progressed in this period via the ZELS Training Centre. The organization of the second round of trainings and the exam for the candidates who should obtain the certificate for forum moderators, already started.

In this edition of the ZELS Newsletter you will have the opportunity to get familiarized with the ZELS Activities about the period January - February.

Yours sincerely,

Dusica Perisic
Executive Director of ZELS

ЗАЕДНИЦА НА ЕДИНИЦИТЕ НА ЛОКАЛНАТА САМОУПРАВА
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

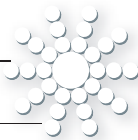
тел. +389 (0) 2 30 99 033 / факс: +389 (0) 2 30 61 994
ул. Копенхагенска бр. 5, п. фах 32, 1000 Скопје, Република Македонија
contact@zels.org.mk, www.zels.org.mk

Извршен директор на ЗЕЛС - Душица Перишиќ
Заменик извршен директор на ЗЕЛС - Ардита Дема - Мехмети
Уреднички колегиум - Весна Арсовска - Динковска, Виктор Арнаудоски
Дизајн, подготовка за печатење и печатење - Европа 92
Лекторира - Момент мал; Превод - Висар Полику и Валентина Трајко

ASSOCIATION OF THE UNITS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT
OF THE REPUBLIC OF MACEDONIA

tel. +389 (0) 2 30 99 033 / fax: +389 (0) 2 30 61 994
st. Kopenhagenska p. box, F. P. 32, 1000 Skopje, Republic of Macedonia
contact@zels.org.mk, www.zels.org.mk

Executive Director of ZELS - Dusica Perisic
Deputy Executive Director - Ardita Dema - Mehmeti
Editorial Board - Vesna Arsovska - Dinkovska, Viktor Arnaudovski
Graphic design and Print - Европа 92
Proofread by: Moment Mal; Translation - Visar Poliku and Valentina Trajko

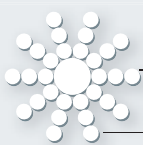
ОБУКИ ЗА ОПШТИНСКАТА АДМИНИСТРАЦИЈА ЗА ПОДГОТВУВАЊЕ НА АПЛИКАЦИИ ЗА ИСКОРИСТУВАЊЕ НА СРЕДСТВА ОД ЕУ ФОНДОВИТЕ

TRAININGS FOR THE MUNICIPALITY ADMINISTRATION FOR PREPARATION OF APPLICATIONS FOR USING ASSETS BY EU FUNDS

Една од позначајните активности што ЗЕЛС ги утврди во Акциониот план за 2014 година е обезбедувањето на поддршка на своите членки-општините, за поголемо искористување на средствата од ЕУ фондовите. Во текот на минатата година, ЗЕЛС реализира истражување за предизвиците со кои се соочуваат локалните власти, при аплицирањето за користењето на овие средства, при што, еден од добиените резултати, укажуваше на потребата од зајакнување на капацитетите на општинската администрација за подготвување на овие проекти. Во тој контекст, ЗЕЛС тренинг центарот (ЗТЦ) започна со активности за организирање на обуки за општинската администрација за подготвување на апликации за искористување на средства од фондовите од Европската унија, програмирани за нашата земја, а отворени и за општините во Република Македонија. Беше утврден тим кој разви програма за дводневна обука за две групи: за компонентата ИПА 2 за прекугранична соработка помеѓу Македонија и Бугарија и за прекугранична соработка помеѓу Македонија и Албанија. Обуката опфаќаше едnodневен теоретски и едnodневен практичен дел. На 29 јануари и на 5 февруари, 2014 година обука следеа претставниците од одделенијата за ЛЕР од општините кои имаат право за аплицирање за проекти со Бугарија, а на 30 јануари и 6 февруари, 2014 година учествуваа општините кои може да аплицираат за проекти, заедно со Албанија. Првата група општини се запознаа со концепцијата на Програмата за прекугранична соработка на МК-БГ за периодот 2007-2013 година. Обучувачите Ѓорѓи Христов и Звонко Наумоски, долгогодишни практичари во оваа област, говореха за чекорите за

One of most significant activities stipulated by ZELS in its Action Plan for 2014 is providing support to its members-Municipalities for greater use of assets by the EU Funds. Last year, ZELS conducted research on the challenges which the local authorities face when applying for using these funds. Following the results, the need for strengthening the municipal administration capacities was stressed for the purpose of preparing these projects. Within this context, the ZELS Training Centre (ZTC) commenced the activities for organizing trainings for the municipality administration aiming at the preparation of applications for using the EU Funds, programmed for our country, and open for the municipalities in the Republic of Macedonia. In addition, an appointed team developed a two-

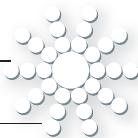

развојот на еден проект, кој треба да биде во согласност со поставените цели на програмата. Говореа за потребните вештините и знаењата што треба да ги имаат лицата вклучени во тимот за подготовка на проекти, како и за подготвеноста на самата општина (човечки и финансиски ресурси) за понатамошно развивање и имплементација на проектите. Беа посочувани и одредени детали на кои треба да се внимава при изработката на проектот, кои беа поткрепени со низа примери од искусствената практика на обучувачите. Беше презентирана и комплетната структура на управувачките тела од двете страни на границата и нивната улога и поддршка која може да им ја дадат на општините, при развивањето на проектот. Осо-

бено интересирање учесниците покажаа за поврзувањето на целите на општината со целите на програмата, при изработката на проектот, од што најмногу зависи дали истиот ќе биде евалуиран. За содржината на апликацијата, нејзините делови, за важноста на заедничко вклучување на двата тима од двете земји при разработката на апликацијата, но најмногу за развивањето на буџетот, се говореше на последната сесија од теоретски дел од обуката. Овој дел, всушност, претставуваше вовед за практична изработка на проект, од страна на учесниците кои поделени во групи непосредно работеа на поставувањето на логичката рамка за проектот. Секоја група ја презентираше идејата на проектот, разработена во логичката рамка и потоа сите дискутираа за направените пропусти. По завршувањето на презентацијата, обучувачите подетално ги претставуваа содржините на апликацијата за Програмата за ПГС МК-БГ. На крај, беше претставена и формата на буџетот кој е основен столб на еден проект и истото беше поткрепено со практични примери. На втората група општини, од регионите од западниот дел на државата, им беше презентирана ИПА 2 Програмата за прекугранична соработка на Македонија и Албанија. И оваа обука се реализираше по иста методологија, како кај претходната група, со тоа што беа потенцирани карактеристиките на оваа програма. ЗЕЛС доби информации за натамошните потреби за надградување на претставниците од одделенијата за ЛЕР и подготвува нови обуки, меѓу кои за начинот на користење на процедурите ПРАГ. Се планираат основни и напредни обуки на конкретни теми, а општинската администрација, во согласност со своите капацитети, ќе може да си одбере соодветна обука.

day training Programme for two groups: IPA Component II - Cross-Border Cooperation between Macedonia-Bulgaria and Macedonia-Albania. The training covered one-day theoretic section and one-day practical section. On January 29th and February 5th, 2014 a training was attended by the LED representatives and municipality departments, eligible to apply for projects with Bulgaria. On January 30th and February 6th, 2014 municipalities which had the right to apply for projects with Albania attended training. The first group of municipalities got familiarized with the concept of the Cross-Border Cooperation Programme of Macedonia-Bulgaria for 2007-2013. The trainers Gjorgji Hristov and Svonko Naumoski, long-year practicians in this field, presented the steps for the development of a certain project according to set programme goals. They also talked about the skills and knowledge required by the persons included in the team who prepares the project, followed by the readiness of the municipality itself (human and financial resources) for the project's development and implementation. Moreover, certain details to be considered were also addressed, and were substantiated by a series of examples deriving from the trainers' practical experience. Later, the overall structure of the managing bodies of both border sides was presented, accompanied by their role, and support they give to the municipalities during the project development. The participants showed particular interest for the relationship between the municipality goals and the programme goals during the project's preparation. In fact, the evaluation of the project depends on these relations. At the last session of the training's theoretic section, a presentation was given about the content of the application, its significant parts, the project development of the municipality, the relevance of the team inclusiveness in the application preparation from both countries, and the budget development. This section was actually an introduction into the practical preparation of the project by the participants, who were divided into groups and worked on setting a logical framework for the project. Each group presented the project's idea entailed in the logical framework and then discussed the shortcomings. After the completion of the presentation, the trainers thoroughly presented the application's contents for the Cross-Border Cooperation Programme Macedonia-Bulgaria. In the end, the budget form was also presented since being a fundamental pillar of a certain project and the same was substantiated by practical examples. The second group of municipalities, the western region of the country, got introduced with IPA II Programme for Cross-Border Cooperation between Macedonia-Albania. This training was also implemented by the same methodology, as in the previous group, by pointing out the characteristics of this Programme. ZELS received information about further needs for advancement of the LED Department representatives and is preparing new trainings including the use of the PRAG procedures. Basic and advanced trainings with concrete topics are planned to be held, while the municipal administration will be able to choose an adequate training in line with its capacities.

НОВИ ТРИНАЕСЕТ КАНДИДАТИ НА ОБУКА ЗА СТЕКНУВАЊЕ НА СЕРТИФИКАТ ЗА ФОРУМСКИ МОДЕРАТОРИ

NEW 13 CANDIDATES WILL ATTEND TRAININGS FOR OBTAINING A CERTIFICATE FOR FORUM MODERATORS

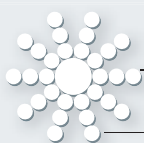

Во рамките на Проектот „Сертификација на форумски модератори“, од почетокот на оваа година, ЗЕЛС започна со реализација на втор круг на обуки и испит на кандидати кои треба да се стекнат со сертификат за форумски модератори. Преку овој проект, треба да се обезбедат обучени лица за водење на ефикасни тематски форуми во заедницата. Модераторот има значајна улога во ефективното насочување на комуникација при спроведувањето на сесиите во „форуми во заедницата“, кои претставуваат форма на граѓанско учество во локалната власт, каде граѓаните активно се вклучуваат во донесувањето на одлуки што се важни во нивниот живот во општината.

Во текот на минатата година, со ваков сертификат се стекнаа 15 кандидати и тие засега се единствените сертифицирани модератори во земјава, подготвени за спроведување на форуми во заедницата. Најголем процент од нив имаа претходно големо практично искуство во спроведувањето на форумски сесии, за разлика од кандидатите кои се пријавија на новиот повик. Тринаесет кандидати ги исполнуваат критериумите за вклучување во овој процес и тие, на 25 и 26 февруари, 2014 година, во просториите на ЗЕЛС тренинг центарот го проследија теоретскиот и практичниот дел од предвидената обука за стекнување на сертификатот. Обуката ја реализираа консултантите на проектот: Димче Митрески и Борис Шарковски. Присутните беа запознаени со законската регулатива, поврзана со организацијата и функционирањето на општините, надлежностите на локалните власти, на-

Within the frameworks of the Project “Certification of Forum Moderators” since the beginning of this year, ZELS started to organize the second round of trainings and the exam for the candidates who should obtain the certificate for forum moderators. Through this project, trained persons should be engaged for managing efficient thematic forums in the Community. The Moderator plays a vital role in the effective communication during the implementation of sessions in the “Community Forums” which represent civic participation in the local government where the citizens actively take part in the adoption of decisions of vital importance for the municipality.

Last year, such a certificate was given to 15 candidates who now are the sole certified moderators in Macedonia, ready to realize forums in the Community. A great number of them have prior vast practical experience for implementing the forum sessions, unlike those candidates who applied on the first call. Thirteen candidates meet the criteria for joining this process. Namely, they attended both the theoretic and practical section of the training for obtaining the certificate on 25th and 26th February, 2014 within the premises of the ZELS Training Centre. This training was realized by the Project consultants: Dimce Mitreski and Boris Sarkovski. The participants got familiarized with the regulation referring to the organization and the operation of municipalities, the competen-

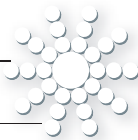
длежностите на општинскиот совет, финансирањето на ЕЛС, подготовката и донесувањето на буџетот, содржината на буџетот на општината, како и за можностите за меѓуопштинска соработка, основање на облици на месна самоуправа, употреба на јазиците во локалната власт и друго. Вториот теоретски дел се однесуваше на запознавањето со значењето на „форум во заедницата“ и, воопшто, со можностите за граѓанско учество на локално ниво. Се дискутираше за видот на форумите и на целокупниот форумски процес кој се одвива во шест фази, а посебно внимание беше посветено на вештините, знаењата и способностите што треба да ги поседува модераторот. Практичниот дел се изведуваше интерактивно, каде присутните непосредно работеа на повеќе конкретни примери и ситуации (студии на случај) со кои ќе се соочуваат при модерирањето на форумските сесии. Во рамките на подготовката на неопходните материјали за обука и подготовка на заинтересираните кандидати за полагање на испитот за сертификација на модератори, ЗЕЛС го изработи и Прирачникот за полагање на испитот за сертифицирани форумски модератори. Прирачникот претставува практичен водич за целиот процес на модерирање, во кој се сместени група од прашања, како и примери на студии на случаи, преку кои кандидатите се запознаваат со суштината на „форуми во заедницата“, постапките, улогата на модераторот и важноста на овие форуми за зајакнување на демократските процеси во локалната власт. Од него се црпат испитните прашања. Прирачникот е изработен само во електронска форма и се наоѓа на веб страницата на ЗЕЛС (www.zels.org.mk).

Писмениот и усниот испит ќе се реализира во месец март, со што ќе се добие нова група на сертифицирани модератори. Со тоа ЗЕЛС воспоставува уште еден стандард за потврда на квалитетот, овој пат во областа на модерирање на „форуми во заедницата“, сертифицирајќи две групи на модератори, чии услуги повторно се во полза на општините, кои ќе ја користат новата форма на граѓанско учество во локалната власт. Сите активности од проектот планирано е да завршат заклучно со мај, 2014 година. Проектот се спроведува од страна на ЗЕЛС, со поддршка на Швајцарската агенција за развој и соработка (СДЦ).

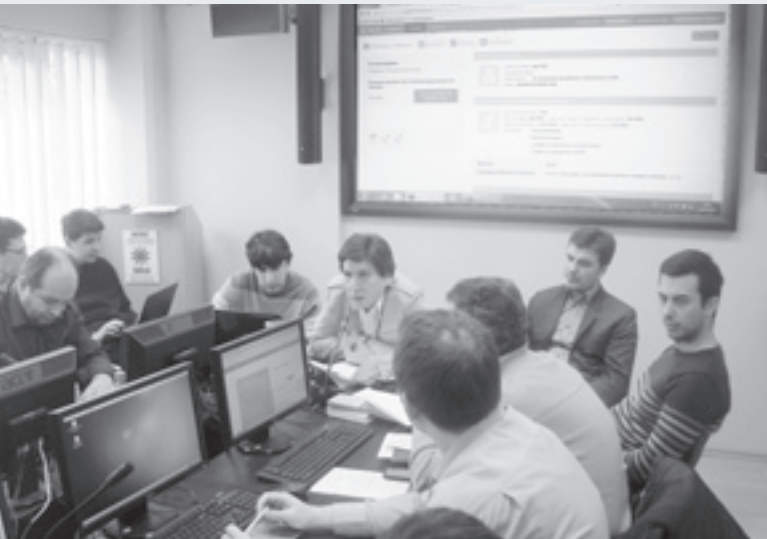

cies of the local authorities, the competencies of the Municipality Council, the ULSG financing, the preparation and the budget adoption, the municipality's budget content, as well as the possibilities for inter-municipality cooperation, establishment of forms of local communities, the use of languages in the local government and other. The second theoretic section referred to the significance of the “Community Forum” and possibilities for civic participation at local level. Also, the type of forums and the overall forum process lasting six months were discussed, while particular attention was paid to the skills, the knowledge and the abilities the moderator has to possess. The practical section was done interactively, leaving space for the participants to work on more concrete examples and situations (case studies) they will face while moderating the forum sessions. Within the frameworks of the preparation of necessary training materials and the preparation of interested candidates for taking the exam for certification of moderators, ZELS prepared a Manual for taking the exam for certified forum moderators. This Manual is a practical guide to the whole moderation process, consisted of a series of questions, and examples of case studies where the candidates get acquainted with the essence of the “Community Forums”, the procedures, the role of the moderator and the significance of these forums for fostering the democratic process within the local government. The exam questions derive from this Manual. It is also available electronically. You may find it at the ZELS webpage (www.zels.org.mk).

The written and oral exam will be held in March, when a new group of certified moderators will be obtained. By this, ZELS sets up one further standard for confirming quality, now in the moderation field of “Community Forums”, by certifying two groups of moderators, whose services are again in favor of municipalities, which use a new form of civic participation within the local government”. All project activities are planned to be completed by May 2014. The Project is implemented by ZELS and is supported by the Swiss Agency for Development and Cooperation (SDC).

РАБОТНИ СРЕДБИ ЗА ОБЕЗБЕДУВАЊЕ НА ПОГОЛЕМА ФУНКЦИОНАЛНОСТ НА СИСТЕМОТ „Е-ОДОБРЕНИЕ ЗА ГРАДЕЊЕ“

WORKING MEETINGS FOR PROVIDING GREATER FUNCTIONALITY OF THE SYSTEM “E-BUILDING PERMIT”

In order to provide further functionality of the system “e-building permit”, ZELS organized working meetings with municipal servants who operate with this information system. The preparation of this system was in line with the amendments to the Law on Construction since June 1st and November 1st, 2013 by which the implementation of all administrative procedures is done solely electronically.

The ZELS Training Centre (ZTC) organized nine working meetings with the municipal servants from 10th to 12th February, 2014. At these meetings, all municipal representatives were invited to point out technical shortcomings which they encounter while operating within the information system. Furthermore, a discussion opened other legal dilemmas during the implementation of such procedures, stipulated by Law.

The representatives of the Legal Department in ZELS and the ZELS unit for supporting the e-Municipalities (ZEPE) presented resumed remarks submitted to ZELS in written form or telephonically. The same were discussed with the representatives of the Ministry of Transport and Communications and the representatives of the company which prepared the software “e-Building permit”.

At the meetings, a discussion was opened about the implementation of the appeals' procedures by electronic

means, concerning given remarks by the inspectors for administrative procedures to the municipalities, and the way of submitting documents to the construction inspection. Some additional remarks and proposals were also reiterated by the representatives from the Ministry of Transport and Communications and representatives from the company which prepares the software “e-Building permit” in order to further intervene in the system, harmonize all procedures and enable adequate, final functionality of this e-system.

ZELS also invited representatives from the Agency for Real Estate Cadastre, who introduced the municipal representatives with the electronic system “e-kat/e-salter” of their Agency, where the entry of property rights should be registered, accompanied by the constructions pursuant to the

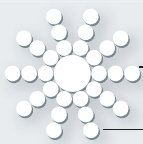
За обезбедување на што поголема функционалност на системот „е-одобрение за градење“, ЗЕЛС организираше работни средби со општинските службеници кои постапуваат со овој информациски систем. Изработувањето на овој систем беше во согласност со измените во Законот за градење од 1 јуни и од 1 ноември, 2013 година, со кои спроведувањето на административните постапки се водат исклучиво по електронски пат.

ЗЕЛС тренинг центарот, организираше девет вакви средби со општинските претставници, во периодот од 10 до 12 февруари, 2014 година. На средбите беа поканети претставниците од сите општини, за да ги изнесат техничките недостатоци со кои тие се соочуваат при постапувањето со информацискиот систем, а се разви дискусија и за други правни дилеми при самото спроведување на овие постапки, утврдени во законот.

Претставниците од правната служба на ЗЕЛС и од ЗЕЛС единицата за поддршка на „е-општини“ (ЗЕПЕ), ги презентираа сублимираните забелешки, кои до ЗЕЛС стигнуваа во писмена форма, или преку телефонски јавувања и истите се дискутираа со претставниците од Министерството за транспорт и врски и претставниците од фирмата која го изготви софтверот за „е-одобрение за градење“.

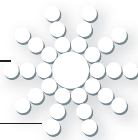
На овие средби присутните отворија дискусии и за спроведувањето на постапката за жалба по електронски пат, за забелешките што општините ги добиваат од инспекторите за управна постапка, а се говореше и за начинот на доставување на документи до градежната инспекција. Беа изнесени и некои дополнителни забелешки и предлози, кои беа апсолвирани од страна на претставниците од МТВ и од фирмата изготвувач на софтверот, со цел натамошно интервенирање во е-системот, усогласување на сите постапки и обезбедување на негова адекватна и финална функционалност.

ЗЕЛС повика и претставници од Агенцијата за катастар на недвижности, кои на општинските претставници им го презентираа електронски систем „е-кат/е-шалтер“ на Агенцијата, преку кој е потребно да се запишуваат правата врз земјиштето

и градбите по правосилноста на актите, донесени во согласност со Законот за градење, каде постапката на запишување треба да ја спроведе надлежниот орган во рок од три дена од правосилноста на актот. На овој начин, непречено ќе бидат остварени правата на инвеститорите и граѓаните, заради што беше упатен повик до општините кои сè уште не ги регулирале своите односи со агенцијата за катастар, во што пократок рок да пристапат кон склучување на договорот за користење на нивниот информациски систем. Агенцијата за катастар укажа дека се предвидени детални обуки со кои ќе бидат опфатени сите општини во државата во најскоро време.

effectiveness of bylaws, which have been adopted in line with the Law on Construction. The procedure of the entry of rights should be done by the competent organ three days since the effectiveness of the bylaw. This way, rights of investors and the citizens will be realized incessantly. Thus, an appeal was sent to the municipalities which still have not regulated their relations with the Agency for Cadastre, referring to the shorter deadline for signing the contract for using their information system. The Agency for Cadastre highlighted that thorough trainings have been foreseen and they will cover all the municipalities in the country, as soon as possible.

УТВРДЕНИ ПРЕПОРАКИ ЗА НАТАМОШНО РЕАЛИЗИРАЊЕ НА СТРАТЕГИЈАТА ЗА РАМНОМЕРЕН РЕГИОНАЛЕН РАЗВОЈ ЗА ПЕРИОДОТ ОД 2009-2019 ГОДИНА

Советот за рамномерен регионален развој на Република Македонија, каде ЗЕЛС има свој претставник, на 29 јануари, 2014 година го одржа десеттиот состанок на кој, меѓу останатите точки од дневниот ред, беше презентирана информација за наодите од извршеното тековно оценување на Стратегијата за регионален развој на Република Македонија 2009-2019 година, за периодот од 2009 до 2012 година и беше презентиран извештај за извршеното оценување на предлог-проектите за развој на планските региони во земјава за 2014 година. Од вкупниот број на оценувани предлог-проекти во втората фаза (64), квалификувани за финансирање од Буџетот на Република Македонија за 2014 година се 42 проекти и за нив е подготвена Предлог-листа за финансирање на проекти по плански региони, а вкупниот износ на средства наменети за нивно финансирање изнесува 42.095.533 денари.

Советот за рамномерен регионален развој во согласност со член 6, став (4) и (5) од Законот за рамномерен регионален развој, на оваа седница донесе одлука за определувања на подрачја со специфични развојни потреби во периодот од 2014-2018 година. Владата на РМ, на предлог на Советот, утврдува листа на вакви подрачја која се ревидира на секоја петта година. Во подрачја со специфични развојни потреби (погранични, рурални, ридско-планински подрачја, подрачја со природно и културно наследство и други подрачја со специфични развојни потреби утврдени со закон) се опфатени вкупно 1164 населени места од вкупно 1776 населени места или 66,5% од вкупниот број населени места во државата. Во нив живеат 429.195 жители од вкупниот број 2.022.547 (од пописот од 2002 година) што претставува 21% од населението во земјава.

Стратегијата за регионален развој на Република Македонија за периодот од 2009-2019 година е прв документ што ја определува политиката за поттикнување на рамномерен регионален развој и за кој се прави тековна оценка за напредокот во имплементацијата. Визијата и целите, определени при донесување на истата, остануваат актуелни, односно главните стратешки цели на регионалниот развој дефинирани во Стратегијата за регионален развој на РМ 2009-2019 се:

1. Конкурентни плански региони што се одликуваат со динамичен и одржлив развој и
2. Поголема демографска, економска, социјална и просторна кохезија, помеѓу и во рамките на планските региони во Република Македонија.

Во однос на препораките кои произлегле од оценувањето на Стратегијата за периодот од 2009-2012 година, изнесено е дека е потребно да се надгради актуелниот пристап на ограничен квантум на податоци достапни на регионална основа и целосно да се изгради квантумот на податоци за индикаторите на општинско ниво. Како препорака е изнесена потребата од неодамна спроведување на попис на населението. Истакната е потребата за префрлање на фокусот на Стратегијата кон економските аспекти на регионалниот развој и кон потребите на реалниот сектор внатре во регионите и потреба-

STIPULATED RECOMMENDATIONS FOR FURTHER IMPLEMENTATION OF THE STRATEGY FOR EQUAL REGIONAL DEVELOPMENT 2009-2019

The Council for Equal Regional Development of the Republic of Macedonia, where ZELS has its own representative, held its 10th meeting on January 29th 2014. Among other items of the agenda, the information about the findings of conducted current evaluation of the Strategy for Equal Regional Development of the Republic of Macedonia was presented for the period from 2009 till 2012 and was presented a report on conducted evaluation of proposal-projects for the development of the planning regions in the country for 2014. Out of total number of evaluated proposal-projects in the second phase (64), 42 projects are qualified for financing by the Budget of the Republic of Macedonia and for their purpose a Proposal-List for financing of projects by planning regions has been prepared, while the total sum of funds intended for their financing equals to 42.095.533 denars.

The Council for Equal Regional Development in compliance with Article 6, paragraphs (4) and (5) to the Law on Equal Regional Development reached a decision at this meeting to determine those areas with specific development needs in the period 2014-2018. The Government of RM, upon a Council's proposal, determines the list of such areas that is revised each fifth year. Areas with specific development needs (frontier, rural, hilly and mountainous, areas with natural and cultural heritage and other areas with specific development needs stipulated by Law) cover a total of 1164 inhabited areas out of 1776 inhabited areas or 66.5% of overall inhabited areas in the Republic. 429.195 citizens live here out of total 2.022.547 citizens (according to the 2002 census) which represent 21% of nation's population.

The Strategy for Equal Regional Development of the Republic of Macedonia 2009-2019 is the first document which determines the policy of fostering equal regional development and which undergoes current evaluation for the implementation progress. The vision and goals, determined during the policy's adoption, remain as the main strategic goals for regional development, defined in the Strategy for Equal Regional Development of RM 2009-2019:

1. Concrete planning regions which depict dynamic and sustainable development and
2. Greater demographic, economic, social and spatial cohesion between and within the frameworks of the planning regions in the Republic of Macedonia

Regarding the recommendations which stem from the evaluation of the Strategy for the period 2009-2012, it has been outlined that current access to limited quantity of accessible data, under regional basis, needs to be upgraded. In fact, the quantity of data for the indicators at municipality level should be totally set up. As a recommendation, accent was put on the need for non-postponed implementation of the population census. The need for transferring the focus of the Strategy for Equal Regional Development to economic aspects of regional development was also highlighted. The focus should also touch

та од јасно поврзување помеѓу приоритетите на стратегијата со приоритетите и мерките определени во соодветните стратешки документи и програми на ресорните министерства, кои во овој период се идентификувани како реализатори на програми и проекти за регионален развој. Во развојната област просторно планирање препораката е политиката за рамномерен регионален развој да биде основа при просторното и урбанистичкото планирање, со цел намалување на нерамномерната распределба на населението помеѓу и во регионите, индексот на стареење, негативната миграција, како и недо-волните инвестиции во инфраструктурата во помалите општини и руралните средини. Исто така, потребно е да се согледа во целост улогата на подрачјата со специфични развојни потреби. Во развојната област техничка инфраструктура во иднина треба да се земаат предвид целите на стратегијата при дефинирањето на приоритетите за инвестирање со средства од буџетот на РМ, а во развојната област животна средина, потребно е да се зголемат јавните инвестиции во отпадни води и да се имплементира регионалниот пристап во управувањето со комуналниот цврст отпад. Во препораките е изнесено Владата да формира посебен Фонд за финансирање на подготовката, аплицирањето и имплементацијата на развојните проекти финансирани од меѓународните финансиски институции, пред сè оние од ЕУ и да се изнајде систем за подобрување на координацијата помеѓу сите министерства во процесот на планирање на средствата, наменети за рамномерен регионален развој и нивната распределба според степе- нот на развиеност на планските региони.

the real sector's needs within the regions and the need for clear connection between the priorities of the Strategy with the priorities and determined measures in appropriate strategic documents and Programs of line Ministries, which in this period have been identified as implementers of programs and regional development projects. The recommendation of the development area Physical Planning refers to the policy of equal regional development, which should be the basis during physical and urban planning aiming at reducing the unequal allocation of the population between and within the regions, the index of old, negative migration, and insufficient investments in infrastructure in smaller municipalities and rural areas. Also, it is necessary to totally consider the role of areas with specific development needs. In the development area Technical Infrastructure in the future we should take into account the goals of the Strategy when defining the priorities for investment with funds from the Budget of RM, while in the development area The Environment, it's necessary to increase public investments in waste water and implement regional access to the management of communal hard waste. According to the recommendations, the Government has to establish a special Fund for Financing the preparation, application and the implementation of development projects which are financed by international financial institutions, particularly those by the EU and find a system for improving the coordination between all the Ministries in the process of planning funds intended for equal regional development and their allocation according to the development level of the planning regions.

ОПШТИНИТЕ ТРЕБА ДА ФОРМИРААТ СОВЕТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ

Општините во следниов период треба да преземат активности во согласност со Законот за јавно здравје (Сл. весник на РМ бр. 22/2010 и 136/2011) каде во членот 18 од истиот, се утврдува дека тие на своето подрачје треба да формираат Совет за јавно здравје, со право на исклучок, две или повеќе единици на локалната самоуправа да можат да формираат заеднички Совет за јавно здравје, при што секоја единица на локалната самоуправа ќе биде застапена со по еден член.

Истовремено, со истиот член се утврдува дека Советот за јавно здравје се состои од пет члена од кои четири члена се претставници на општината и еден член е претставник од центарот кој го покрива подрачјето на општината од областа на јавното здравје. Во случаите кога две или повеќе општини формирале заеднички совет, вкупниот број на членови на советот може да биде поголем од пет, зависно од бројот на општините кои го формираат и во состав од непарен број на членови.

За подрачјето на градот Скопје се формира Совет за јавно здравје на градот Скопје составен од 13 члена, од кои по еден претставник од општините кои влегуваат во составот на градот Скопје, два члена од Центарот за јавно здравје на градот Скопје и три члена независни експерти од областа на јавното здравје. Членовите на советот избираат претседател од редот на членовите, додека советите донесуваат деловник за својата работа. Советите за јавно здравје ги проучуваат прашањата и политиките во областа на јавното здравје, изготвуваат мислења, даваат иницијативи и/или предлози до органите на единиците на локалната самоуправа.

THE MUNICIPALITIES SHOULD ESTABLISH A COUNCIL ON PUBLIC HEALTH

The Municipalities should undertake activities in the following period in line with the Law on Public Health (Official Gazette of the Republic of Macedonia, no. 22/2010 and 136/2011) where under article 18 to the same Law is stipulated that municipalities have to establish a Council on Public Health, within their region, with the right two or more local self-government units to succeed in establishing a Joint Council on Public Health, where each self-government units will be represented by one member.

Simultaneously, the same article stipulates that the Council on Public Health consists of five members, four of which are municipality representatives and one is a representative of the centre covering the municipality region from the field of public health. In case when two or more municipalities have established a Joint Council, the total number of Council's members may exceed five, varying on the number of municipalities which comprise the Council and its composition is consisted of odd number of members.

For the City of Skopje region a Council on Public Health of the City of Skopje is established, consisting of 13 members whereby one municipality representative joins the composition of the City of Skopje accompanied by two members from the Centre for Public Health of the City of Skopje and three members are independent experts from the field of public health. The Council's members elect the President from the row of members, while the Councils adopt a Rulebook on Rules of Procedure. The Councils on Public Health examine the questions and the policies in public health, prepare opinions, offer initiatives and/or proposals to the organs of local self-government units.

СОВЕТУВАЊЕ ЗА ПРЕДИЗВИЦИТЕ ПРИ ОСНОВАЊЕ НА РЕГИОНАЛНИТЕ ДЕПОНИИ

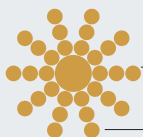
COUNSELING FOR THE CHALLENGES WHEN ESTABLISHING REGIONAL LANDFILLS

„Седум години неуспешна реализација на регионалните депонии во Република Македонија“ беше темата на советувањето што се одржа на 22 јануари, 2014 година, во просториите на ЗЕЛС. На советувањето присуствуваше претседателот на ЗЕЛС, Коце Трајановски, заменик министерот за животна средина и просторно планирање Стево Темелковски, претседателите-градоначалници на меѓуопштинските одбори за управување со отпад, градоначалниците-претседатели на плански региони и директорите на регионалните центри за рамномерен регионален развој, како и претставници од МЖСПП. На советувањето не присуствуваше претставник од Североисточниот плански регион. Се дискутираше за бавниот напредокот во реализацијата на надлежностите на локалните власти, утврдени со измените и дополнувањата на Законот за управување со отпад, што стапија во сила, во октомври, 2012 година. Суштинските измени на Законот се однесуваат на воведување на регионално управување со отпад, односно општините формираат регионален центар за управување со отпад, кој ги спроведува одлуките и регионалните политики во областа на управување со отпадот, делегиран од меѓуопштинскиот одбор за управување со отпад, со акцент на формирање на регионална депонија за отпад, или други објекти и инсталации за постапување со отпад. Информација од сумираните резултати, изнесени на оваа средба, беа испратени до Владата на Република Македонија и ќе бидат разгледани на седница.

„Начинот на управување со отпад, собирањето на отпадот, неговото депонирање, утврдувањето на цената на оваа услуга, се многу значајни прашања за секоја општина, за градот Скопје, и за целата држава. За функционално решавање на ова прашање потребна е голема соработка меѓу општините и поддршка од релевантни институции и централната власт, а од особено значење е што за тоа имаме поддршка од Владата на РМ, која е сериозно заинтересирана за воспоставување на регионално управување со отпад и изградба на регионални депонии.“ Ова го

“Seven years unsuccessful implementation of regional landfills in the Republic of Macedonia” was the counseling’s topic held on January 22nd, 2014 within the premises of ZELS. This counseling was attended by the President of ZELS, Mr. Koce Trajanovski; Deputy-Minister for Environment and Physical Planning (MEPP), Mr. Stevo Temelkovski; Presidents-Mayors of Inter-Municipality Boards on Waste Management, Mayors-Presidents of Regional Planning Regions and Directors of Regional Centre for Equable Regional Development, as well as representatives of MEPP. At this counseling, no representative from the North-east Planning Region did participate. It was discussed about the slow progress referring to the realization of the local government’s competencies, stipulated by the amendments and supplements to the Law on Waste Management, which entered into force as of October, 2012. Essential amendments to this Law are related to the introduction of regional waste management, i.e. the municipalities establish a regional centre for waste management, which implements the decisions and regional policies in the field of waste management. This centre is delegates by an Inter-Municipal Board on waste management, thereby highlighting the establishment of a regional waste landfill or other objects and installations for waste management. Information derived from resumed results, outlined at this meeting, was submitted to the Government of the Republic of Macedonia, and will be reviewed at a session. –“The way of waste management, the waste collection, its hard-waste disposal, and the stipulation of the price of this service are rather significant questions for each municipality, for the City of Skopje and the whole country.

For reaching a functional solution to this issue, we need greater cooperation between municipalities and support by relevant institutions and the central government. It is of utmost importance to be supported by the Government of the Republic of Macedonia, which is seriously interested to establish regional waste management and construct regional land-

истакна претседателот на ЗЕЛС, Коце Трајановски, на состанокот, а говореше и за состојбата во Скопскиот плански регион, кој според него е во најнапредна фаза на имплементација во согласност со националното законодавство, каде вкупно 18 општини, својот отпад го носат во депонијата АД „Дрисла“.

Заменик министерот за животна средина и просторно планирање, Стево Темелковски, ја истакна потребата за интензивирање на соработката на министерството со ЗЕЛС, и во правец на интензивирање на активностите во насока на интегрирано регионално управување со отпад. Укажа дека, иако во одредени региони има поинтензивни активности, сепак имплементацијата е бавна и ги покани претставниците од регионите да го елаборираат досегашниот процес на активности и пречки со кои се соочуваат.

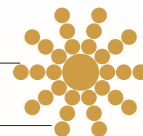
Претставникот од МЖСПП истакна дека во 2013 година, најголем акцент во Секторот за управување со отпад, бил ставен на поддршката за формирање на законски предвидените тела за управување со отпад и подготовка на комплетна документација согласно со Законот за управување со отпад за донесување на одлука за склучување на спогодба за здружување со цел воспоставување на систем за управување со отпад на регионално ниво и дека сè уште има региони кои не го воспоставиле овој систем. Овие тела му предлагаат на советот на општините да донесе одлуки за прашања кои се поврзани со дејностите и услугите за постапување со отпадот, во нивна надлежност, согласно со Законот за управување со отпад, Законот за концесии и јавно приватно партнерство, јавни набавки, како и други прашања поврзани со развојот на регионалното управување. Имплементирањето на регионалното управување со отпад, меѓу другото, оди тешко бидејќи, како што истакна претставникот од МЖСПП, не постои единство помеѓу општините, околу ова прашање, во одредени плански региони. Беше истакнато дека подготовката на регионалните планови за управување со отпад е многу важен дел од процесот, заради утврдување на реални количини на генериран отпад, маркирање на сите депонии и оценка на нивниот ризик, како и начинот и финансиите за нивно отстранување, предлог-локации за регионалните депонии, трансфер, станици и собирни центри и друго, од што се утврдува и конечната одлука на каков начин ќе се воспостави системот (дали преку ЈПП, или општините самостојно преку регионални јавни претпријатија ќе ја спроведуваат оваа услуга). Присутните беа информирани дека со одлука на Владата на РМ до јуни 2014 година, треба да се започне со одвојување на јавните комунални претпријатија за отпад од оние за водоснабдување и канализација, како што е случајот во градот Скопје, Битола, Струга, Охрид и Куманово.

fills”. This was emphasized by the President of ZELS, Mr. Koce Trajanovski at the meeting where he talked about the situation in Skopje Planning Region, which according to his position, is at its most advanced implementation phase pursuant to the national legislature, where a total of 18 municipalities transfer their waste to the PE Landfill “Drisla” Skopje. The Deputy-Minister for Environment and Physical Planning, Mr. Stevo Temelkovski, highlighted the need to intensify cooperation between the Ministry and ZELS aiming at acceleration of activities towards integrated regional waste management. He further explained that despite intensive activities in certain regions, the implementation is slow and thus, he summoned the representatives from regions to elaborate the process of activities and obstacles they encounter.

The representative of MEPP emphasized that in 2013 the Sector for Waste Management mostly accentuated the support for establishing legally envisioned bodies for waste management and preparations for complete documentation in line with the Law on waste management for adopting a decision, by which a contract of association would be signed for the purpose of creating a waste management system at regional level. There are still regions which haven't established this kind of system. These bodies submit proposals, under their competency, to the Municipality Councils for adopting decisions about issues that are related to activities and services

of waste management. This is done in line with the Law on Waste Management, Law on Concessions and Public Private Partnership, public procurements, and other issues referring to the regional management's development. The implementation of regional waste management, inter alia, undergoes difficulties because, as the representative of MEPP highlighted, there is no unity among municipalities regarding this issue in certain planning regions. It was emphasized that the preparation of regional plans for waste management is a crucial part of the process due to the stipulation of real quantities of regional waste by marking all the landfills and evaluating their risks, the manner and the funds for their removal, proposed locations for regional landfills, transfer, stations and gathering centers. This actually determines the final decision by establishing the system (either via PPPs or independently by the municipalities through regional public enterprises which will perform this service). The participants got informed that according to a decision by the Government of RM, until June 2014, the public communal enterprises for waste should be separated in two particular sections: water supply and sewage, similar to the City of Skopje, Bitola, Struga, Ohrid and Kumanovo.

СКОПСКИ ПЛАНСКИ РЕГИОН

Претседателот на Скопскиот плански регион и градоначалник на општина Ѓорче Перов, Сокол Митровски, истакна дека Спогодбата за здружување на општините е целосно завршена и вклучени се вкупно 18 општини, со исклучок на општина Чаир. Формиран е Меѓуопштински одбор и по изборот на претседател, формално ќе се воспостави регионално управување со отпад во Скопскиот регион. Тој истакна дека во наредниот период, целокупниот отпад од сите рурални општини ќе се насочи кон депонијата Дрисла. Во процесот на усогласување на регионалната депонија Дрисла со пропишаните национални стандарди инвестирани се многу финансиски средства, отстранети се многу неусогласености, кои биле директен ризик по животната средина и здравјето на луѓето (отпадните води не се испуштаат веќе во Маркова Река, површините редовно се покриваат и друго). Беше истакнато дека во моментот тече тендерот за изградба на инцinerаторот за медицински отпад и друг вид на отпад, кој ќе претставува централизиран систем за целата држава, а регионот има и инсталација за отстранување на улични куќиња.

Маркова Река, површините редовно се покриваат и друго). Беше истакнато дека во моментот тече тендерот за изградба на инцinerаторот за медицински отпад и друг вид на отпад, кој ќе претставува централизиран систем за целата држава, а регионот има и инсталација за отстранување на улични куќиња.

SKOPJE PLANNING REGION

The President of Skopje Planning Region, Mr. Sokol Mitrovski and Mayor of the Municipality of Gjorce Petrov, highlighted that the Contract for Association of Municipalities is complete and 18 municipalities have been included, except for the Municipality of Cair. Moreover, an Inter-Municipal Board has been created. Following the election of the President, a regional waste management centre within the Skopje Region will be established. He emphasized that in the next period, the overall waste from all rural municipalities will be transferred to the landfill "Drisla". In the process of harmonizing the regional landfill "Drisla" with assigned national standards, many financial funds have been invested, and many discrepancies have been removed. The latter were hazardous for the environment and people's

health (waste waters do not flow in the river "Markova Reka"; surfaces are regularly covered and other). Currently, the tender for construction of an incinerator for medical waste and other waste types is underway, and will be regarded as centralized system for the whole country, while the region owns an installation for removing the street dogs.

ПЕЛАГОНИСКИ ПЛАНСКИ РЕГИОН

Претседателот на Меѓуопштинскиот одбор за отпад на Пелагонискиот регионален центар за управување со отпад, градоначалникот на општина Новаци, Лазар Котевски, кажа дека се формирани телата (без општина Прилеп), избрана е опцијата за подготовка на плански документи, инфраструктурни проекти, преку ИПА фондовите, и се очекува постапката да се заврши најдоцна до 2019 година. Во регионот има многу отворени депонии, каде доаѓа и до samozапалување на отпадот, а граѓаните реагираат, но има тешкотии, особено финансиски, за подобрување на условите и отстранување на постојните депонии. Котевски им се заблагодари на МЖСПП за времените депонии каде може да го складираат отпадот.

PELAGONIJA PLANNING REGION

The President of the Inter-Municipality Board on Waste of the Pelagonija Regional Centre for Waste Management, Mayor of the Municipality of Novaci, Mr. Lazar Kotevski, stated that bodies have been established (without the Municipality of Prilep), the option for preparing the planning documents has been selected together with infrastructural projects, via the IPA Funds, and the procedure is expected to be completed no later than 2019. There are many open landfills in the region, whereby self-inflammation of waste is caused. The citizens react but they face difficulties, particularly financial ones, in order to improve the conditions and the removal of existing landfills. Kotevski thanked the MEPP for setting temporary landfills where they can throw waste.

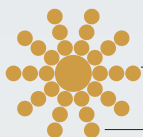
ПОЛОШКИ ПЛАНСКИ РЕГИОН

Полошкиот плански регион има започнато постапка за концесионирање за изградба на регионални депонии, која е стопирана бидејќи се истечени сите правни основи за донесување на одлука, како и банкарската гаранција, така што од понудувачите кои учествувале на тендерот не може да се избере концесионер, истакна градоначалникот на општина Тетово и претседател на Полошкиот плански регион, Теута Ариффи, која рече дека не би сакале свесно да се вовлечат во дополнителни проблеми, со оглед на разочарувачкото искуството на градот Тетово, во однос на концесионирањето. Општините во овој регион се подготвени да ја започнат постапката за воспоставување на систем и размислуваат во насока на избор на концесионер само за депонијата. Предвид се земени сите

POLOG PLANNING REGION

The Polog Planning Region has started implementing the concession procedure for constructing regional landfills. However, this procedure has ceased because all deadlines for reaching a decision have expired, as well as the bank guarantee. This was the reason why bidders, who participated in the tender, no concessionaire may be selected, highlighted Mayor of the Municipality of Tetovo, Teuta Arifi and President of the Polog Planning Region. She added that they wouldn't be involved in additional problems taking into consideration the disappointing experience of the City of Tetovo regarding concession. Municipalities of this Region are ready to start the procedure for establishing a system and they prefer to select a concessionaire solely for the landfill. All ex-

испитувања важни за изборот на локацијата за изградба на регионална депонија (Краста и Русино). Регионот се соочува со проблеми со руралните општини, бидејќи немаат комунални претпријатија за управување со сметот. Меѓуопштинскиот одбор за управување со отпад и регионалниот центар се во фаза на формирање. Анализите покажале дека за регионална депонија подобра е локацијата Краста, а сега се користи Русино, поради што ќе биде потребно санација на постојната депонија, а не шжот за краток период, ни физички ни финансиски да пристапат кон решавање на постојниот проблем. Веќе е донесена одлука за аплицирање за средства за кредит од Светската банка, за да може да го изработат регионалниот план, физибилити студија и анализа на финансиите за воспоставување на системот.

aminations which seem significant for the location of constructing the regional landfill have been made (Krasta and Rusino). This Region is facing problems with rural municipalities because they lack communal enterprises for waste management. The Inter-Municipal Board on Waste Management and the Regional Centre are currently being set up. Analyses have shown that location Krasta is most suitable for a regional landfill, while for the time being, the location Rusino is used. Sanitation of the existing landfill is required because within a short period, neither physically nor financially may the citizens solve the problem. The World Bank has adopted a decision for credit application aiming at preparing a regional plan, a feasibility study and financial analyses for setting up the system.

ЈУГОЗАПАДЕН ПЛАНСКИ РЕГИОН

Во Југозападниот плански регион, формиран е Меѓуопштински одбор и регионален центар за управување со отпад. Локалитетот Осломеј е изборот за изградба на регионална депонија и направено е одвојување на јавните комунални претпријатија. Се очекуваат средства од ИПА фондвите, заедно со Пелагонискиот регион, за подготовка регионални планови, физибилити студија за инвестициски проект со оценка на влијанието врз животната средина, финансиска анализа и тендерско досие. Во фаза е изборот на концесионер, или инвеститор за средување на веќе постојната депонија, се обезбедува вршење на примарна селекција на отпадот, но сè уште, свеста кај граѓаните за селектирање е на ниско ниво и повторно целиот отпад завршува на една депонија.

SOUTH-WEST PLANNING REGION

Within the South-west planning region an Inter-Municipality Board and a Regional Centre for Waste Management have been established. The location Oslomej was selected for constructing a regional landfill. Separation of public communal enterprises has been made. Assets by IPA Funds are expected together with the Pelagonija Region for preparing regional plans, a feasibility study for investment project accompanied by an evaluation of the impact on the environment, financial analyses and tender dossier. The selection of the concessionaire and the investor for the arrangement of existing landfill is underway. Primary waste selection is provided, but the citizens' awareness for selection is at low level. Again, the whole waster ends up at one landfill.

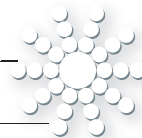
ЈУГОИСТОЧЕН ПЛАНСКИ РЕГИОН

Градоначалникот на општина Василево и претседател на Советот за развој на Југоисточниот плански регион, Ванчо Стојанов, истакна дека овој регион е прв, кој пристапил кон склучување на Меѓуопштински договор за спроведување на постапка за доделување на концесија за финансирање, проектирање, изградба и управување со регионална депонија за комунален цврст отпад. На тендерот учествувале осум компании, а од крајот на 2012 година започнати се преговорите со еден понудувач. Во рамките на преговорите утврдена е цената за подигање на отпадот и системот на наплата. Било предвидено целиот процес да заврши до крајот на февруари, 2014 година, но во последен момент од 10 општини, три не ги прифатиле понудените услови (Гевгелија, Богданци и Валандово) со што се намалува бројот на жители а, со тоа и количината на отпадот се намалува за 20%. Тендерската постапка со компанијата ќе продолжи,

SOUTH-EAST PLANNING REGION

The Mayor of the Municipality of Vasilevo and President of the Council for the Development of the South-east Planning Region, Mr. Vanco Stojanov emphasized that this region is the first one which has decided to sign an inter-municipality contract for conducting the procedure of allocating the financial concession, projection, construction and management of the regional landfill for the purpose of communal hard waste. Eight companies took part in the tender, and by the end of 2012 negotiations have started with one bidder. Within the frameworks of these negotiations, the price for waste collection has been determined and the payment system. It has been envisioned that the whole process should be completed by the end of February 2014. In the last moment, out of 10 municipalities, three have not approved offered conditions (Gevgelija, Bogdanci and Valandovo) by which population is reduced by 20% of the waste quantity. The tender procedure with the company will con-

доколку компанијата се согласи да ја продолжи соработката и потпише договор со седум општини, а локацијата за регионална депонија е во општината Василево. Паралелно со изградбата на регионалната депонија ќе се јави потреба од затворање на постојните депонии, заради успешно воспоставување на системот на регионално управување со отпад.

ИСТОЧЕН ПЛАНСКИ РЕГИОН

Правната рамка е исполнета, подготовката на планската документација е во тек, преку ИПА програмата. Во 2010 година формирано е ЈК регионално претпријатие „Депонија Исток“ и формиран е регионален центар со три вработени, со седиште во Пробиштип. Формиран е и Меѓуопштински одбор, чиј претседател е градоначалникот на општина Пробиштип, Тони Тоневски. Проблемите со кои се соочува регионот се решаваат постапно со МЖСПП. Двата региона, Источниот и Североисточниот, имаат вкупно 450 илјади жители, според анализите покажани во планот се очекува еден или два посебни система за регионално управување со отпад. До изградбата на регионална депонија, потребно е да се изврши санација на постојните диви депонии, но комуналните депонии реално мора да постојат и да исполнуваат одредени услови, бидејќи создавањето на сметот не може ни за момент да престане. Во тек е раздвојување на јавните комунални претпријатија.

ВАРДАРСКИ ПЛАНСКИ РЕГИОНА

Градоначалникот на општина Кавадарци и претседател на Вардарскиот плански регион, Александар Панов, истакна дека овој регион размислува за давање на услугата под концесија. Анализите покажуваат дека две локации се предмет на разгледување за изградба на регионална депонија, (Росоман и Велес). Доколку се вклучи и општина Прилеп, погодна би била локацијата Росоман. Имаат изработено физибилити студија, но реалната состојба покажува дека ќе се покачи цената на услугата. Основна цел на овој регион е да се најде концесионер кој ќе понуди цена која ќе биде многу ниска, за да биде прифатлива од граѓаните.

НОВА КРЕДИТНА ЛИНИЈА НА ЕБОР ЗА ПРОЕКТИ ЗА ЕНЕРГЕТСКА ЕФИКАСНОСТ И ОБНОВЛИВИ ИЗВОРИ НА ЕНЕРГИЈА

На 12 февруари, 2014 година, во просториите на Град Скопје, Министерството за економија организира промоција за започнувањето со реализација на новата Програма за Западен Балкан, за поддршка на проекти во приватниот сектор и во јавниот сектор, во областа на енергетската ефикасност и обновливите извори на енергија, каде Европската банка за обнова и развој (ЕБОР), пласира кредитна линија, од вкупно 75 милиони евра за седум држави, меѓу кои е и Република Македонија.

На присутните градоначалници и претставници на општинската администрација им се обрати претседателот на ЗЕЛС, Коце Трајановски, кој истакна дека трошоците за енергија, речиси во секоја општина заземаат поголем дел од нејзиниот буџет, поради што постои голема заинтере-

tinue if the company agrees to prolong cooperation and sign an agreement with seven municipalities, while the location for the regional landfill is within the Municipality of Vasilevo. Simultaneously, by the construction of the regional landfill, a need for closing existing landfills will arise due to successful establishment of the regional waste management system.

EASTERN PLANNING REGION

The legal framework has been fulfilled, the preparation of planning documentation is underway through the IPA Programme. In 2010, the PC Regional Enterprise “Landfill Istok” was set up, as well as a Regional Centre with three employees with a HQ in Probistip. An Inter-Municipality Board has also been established. Its President is the Mayor of the Municipality of Probistip, Mr. Toni Tonevski. Issues which the region encounters are solved by the MEPP. Both the Eastern and North-east Regions have a population of 450 thousand citizens. According to shown analyses in the plan, it is expected to set up one or two separate regional waste management systems. Until the construction of the regional landfill, it is necessary to conduct sanitation of existing illegal landfills. However, communal landfills should in fact exist and meet certain criteria since the creation of waste cannot cease even for a moment. Separation of public communal enterprises is underway.

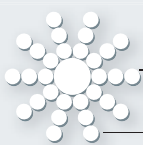
VARDAR PLANNING REGION

The Mayor of the Municipality of Kavadarci and President of the Vardar Planning Region, Mr. Aleksandar Panov, highlighted that this region wants to provide the service under concession. Analyses show that two locations are subject to examination for constructing a regional landfill (Rosoman and Veles). If the Municipality of Prilep joins, the most suitable location would be Rosoman. A feasibility study has been prepared, but the real situation demonstrates that the service price will increase. The basic goal of this region is to find a concessionaire who will offer a very low price in order to be accepted by the citizens.

NEW CREDIT LINE OF EBRD FOR PROJECTS ON ENERGY EFFICIENCY AND RENEWABLE SOURCES OF ENERGY

On February 12th, 2014, within the premises of the City of Skopje, the Ministry of Economy organized a promotion for starting the realization of the new Western Balkans Program for supporting projects in the private and public sector from energy efficiency field and renewable sources of energy, whereby the European Bank for Reconstruction and Development (EBRD) launches a credit line amounting to 75 million euros for seven countries, among which the Republic of Macedonia.

–“We know that these investments initially require greater funds, which in a relatively shorter deadline are self-paid and afterwards generate

сираност од локалните власти за реализација на проекти од областа на енергетската ефикасност. – „Знаеме дека овие вложувања, на почетокот бараат поголеми инвестиции, кои за релативно пократок рок самите се исплатуваат и потоа генерираат понатамошни заштеди.“ – потенцираше Трајановски, кој истовремено ги истакна активностите на општините и на ЗЕЛС во оваа област. – „Некои градоначалници се потписници на „Конвенцијата на градоначалници“, поттикната од Европската комисија, за намалување на процентот на јаглероден диоксид, како резултат на констатацијата дека локалните власти имаат клучна улога во ублажувањето на ефектите од климатските промени, особено што 80% од потрошувачката на енергија и емисија на јаглероден диоксид се поврзани со урбаните активности. ЗЕЛС донесе Акционен план за развој на нови политики и промоција на локални иницијативи во справувањето со

УСЛОВИ ЗА КРЕДИТИРАЊЕ:

Претставниците од Министерството за економија информираа дека оваа кредитна линија се пласира преку комерцијалните банки со кои ЕБОР има склучено договори, а во нашата земја засега е склучен договор единствено со Охридска банка, Сосиете Женерал Груп, во износ од шест милиони евра, а се очекува склучување договор со комерцијални банки од земјава, за уште три милиони евра. Програмата ќе се одвива во период од четири години, со пазарни каматни стапки и грејс период, искористувањето на средствата ќе се одвива според критериумот „прв дојден, прв услужен.“

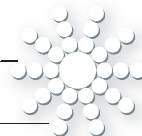
За програмата и за условите на кредитната линија говореше претставник од канцеларијата на ЕБОР одговорен за Програмата за поддршка на проекти од областа на одржливата енергија за Западен Балкан (WebSEFF 2) и претставник од Охридска банка. Беше изнесено дека можност за аплицирање имаат општините, јавни и приватни компании кои извршуваат општински услуги и се одговорни за реализација на инвестиции, или компании за енергетски услуги (ЕСКО) кои инвестираат во проекти за енергетска ефикасност, во соработка со општината или јавни претпријатија, како и компании во приватна сопственост, трговци поединци и други. Максималниот износ на кредитите за општините може да биде до 2,5 милиони евра, а доколку се одобрат повеќе апликации, максималниот износ е 5 милиони евра. Условите под кои се доделува кредитот (каматна стапка, грејс период, рок на отплата) се определува од страна на комерцијалната банка во зависност од проектот. Во овој случај, претставникот од Охридска банка истакна дека рокот на отплата е 15 години за проекти за обновливи извори на енергија и 10 години за проекти за енергетска ефикасност. За оваа програма се предвидени пазарни каматни стапки, а според условите на ЕБОР, каматната стапка се движи меѓу 6% и 7%. Она што треба да се запази за секоја апликација е и двата главни критериума да бидат кумулативно застапени: со проектот да се обезбедува заштеда на енергија за 30% и редукција на јаглероден диоксид за 20%. Претставникот од ЕБОР истакна дека од програмата се нуди и бесплатна стручна помош за поддршка при подготовката на документите за аплицирање и дека на нивната веб-страница се поставени и образци за аплицирање.

По исплатата на кредитите кон клиентите, по реализацијата на проектите и по добивањето на потврда од верификаторите ЕБОР на клиентот му исплаќа бонус за успешно имплементиран проект во вредност од 5%-10% за клиенти од приватниот сектор, односно 10%-15% за клиенти од јавниот сектор.

CREDIT CRITERIA:

The representatives of the Ministry of Economy informed that this credit line is launched via commercial banks that EBRD has signed a contract with. In our country, for the time being, such an agreement has been solely signed with Ohridska Banka, Societe Generale Group, amounting to 6 million euros, and an agreement, in value of 3 million euros, with other commercial banks is expected to be signed. The Programme will last four years, with trade interest rates and grace period. The use of funds will be made according to the criterion “who applies first, is first served”.

Regarding the Programme and the criteria of the credit line, a speech was given by a representative from the Office of EBRD, responsible for the Programme for supporting projects from energy efficiency field in Western Balkans (WebSEFF 2) and a representative from Ohridska Banka. It was outlined that the possibility for application is open for the municipalities, private and public companies which perform municipal services and are responsible for realizing investments or energy service companies (ESCO) that invest in projects for energy efficiency in cooperation with the municipality or public enterprises, as well as companies in private ownership, traders, individuals and others. The ultimate amount of credits for the municipalities may reach up to 2.5 million euros, whereas if more applications are approved, the maximum amount is 5 million euros. The criteria under which the credit is allowed (the interest rate, grace period, the payment deadline) have been regulated by the commercial bank varying on the project. In our case, the representative of Ohridska Banka emphasized that the payment deadline is 15 years for projects on renewable sources of energy and 10 years for projects in energy efficiency. For this programme, trade interest rates have been envisioned, while in line with the EBRD criteria, the interest rate is fluctuating between 6% and 7%. What should be seriously taken into consideration for each application is their cumulative representation and two main criteria: the project should provide energy saving by 30% and reduction of CO₂ by 20%. The representative of EBRD highlighted that the programme also offers free expert support in preparing application documents and application forms have been published on the web site. After the credit payment to the clients, the realization of projects and the confirmation by the verifiers, EBRD pays a bonus for successfully implemented project by the client amounting from 5% to 10% for private sector clients, 10-15% for public sector clients.

климатските промени 2012-2015 година, а голем број на општини, во согласност со Законот за енергетика, член 132 и со Стратегијата за енергетска ефикасност на Република Македонија, изработија тригодишна програма за енергетска ефикасност,” рече Трајановски. Пред присутните се обрати и министерот за локална самоуправа, Тахир Хани. Тој упати охрабрување до локалните власти за аплицирање на оваа програма, со цел поголемо искористување на овие европски средства, бидејќи се овозможува двојна полза, во намалување на трошоците за енергија, но и обезбедување на заштита на животната средина.

На средбата беа претставени и условите за кредитирање, а претставниците од Министерството за економија ги презентираа и сите законски акти и правилници кои се донесени во нашата земја од областа на енергетиката, а усогласени со европските прописи.

ДО КРАЈОТ НА ФЕВРУАРИ, ОПШТИНИТЕ ТРЕБА ДА ДОСТАВАТ ГОДИШЕН ПЛАН ЗА ЕНЕРГЕТСКА ЕФИКАСНОСТ ДО АГЕНЦИЈАТА ЗА ЕНЕРГЕТИКА

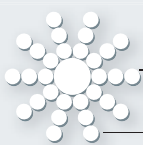
Единиците на локалната самоуправа, врз основа на член 132, став 5 од Законот за енергетика (Службен весник на Република Македонија бр. 16/2011, 136/2011 и 79/2013) се должни, најдоцна до крајот на февруари, да ги достават годишните планови за спроведување на програмата за тековната година, како и информација за спроведувањето на програмата за претходната година, до Агенцијата за енергетика на Република Македонија. Во согласност со Законот за енергетика, Советот на единицата на локалната самоуправа, на предлог на градоначалникот, а по претходно мислење од Агенцијата за енергетика на Република Македонија, донесува Програма за енергетска ефикасност за период од три години. Програмата треба да содржи приказ, оценка на состојбите и потребите од енергија, индикативни цели за заштеда на енергија на локално ниво, мерки за подобрување и унапредување на енергетската ефикасност и целите што треба да се постигнат со тие мерки, изворите на финансирање на вложувањата потребни за спроведување на мерките, активности и рокови за спроведување на мерките, носители на активностите и други потребни документи. Во согласност со законот, донесувањето на оваа тригодишна програма е задолжително за општината.

further savings”, highlighted Mr. Trajanovski thereby pointing out the municipal activities and ZELS activities in this area. -“Some Mayors are signatories of the “Convention of Mayors” which is boosted by the European Commission in order to reduce the percentage of CO2 emissions due to the fact that the local authorities play a crucial role in mitigating the climate change effects, particularly as a result of 80% of energy consumption and CO2 emissions that are related to urban activities. ZELS adopted its Action Plan on the Developing of New Policies and Promotion of Local Initiatives in Climate Change Management 2012-2015, while numerous municipalities, in line with the Law on Energy, article 132 and the Strategy of Energy Efficiency of the Republic of Macedonia, prepared a three-year energy efficiency programme”, added Trajanovski. Speech was also delivered by the Minister of Local Self-Government, Mr. Tahir Hani. He addressed the encouragement of the local authorities to apply for this Programme, with aim to further use the European funds because it enables double benefits: it reduces the energy costs and provides protection of the environment.

At this meeting, the credit criteria were presented, and the representatives of the Ministry of Economy presented all bylaws and rulebooks which have been adopted in our country in the field of energy and have been aligned with European rules.

BY THE END OF FEBRUARY, MUNICIPALITIES MUST SUBMIT AN ANNUAL PLAN ON ENERGY EFFICIENCY TO THE ENERGY AGENCY

The Units of Local Self-Government, in line with article 132, paragraph 5 to the Law on Energy (Official Gazette of the Republic of Macedonia, no.16/2011, 136/2011 and 79/2013) are obliged, by the end of February, to submit annual plans for implementing the Programme in the current year; accompanied by an information for the implementation of the Programme in the previous year to the Energy Agency of the Republic of Macedonia. Pursuant to the Law on Energy, the Council of the Units of Local Self-Government, upon a Mayor’s proposal, and prior consent of the Energy Agency of the Republic of Macedonia, adopted a Programme on Energy Efficiency for a period of three years. The Programme should contain description, evaluation of the situation and energy needs, indicative goals for energy saving at local level, improvement measures and energy efficiency enhancement and objectives to be achieved by such measures, financial sources of investments necessary for implementing the measures, activities and deadlines for implementing such measures, holders of activities and remaining documents to be required. In line with Law, the adoption of this three-year Programme is compulsory for the Municipality.

ЕДИНАЕСЕТ ЈАВНИ ПРЕТПРИЈАТИЈА ВО СОПСТВЕНОСТ НА ОПШТИНИТЕ СО МОЖНОСТ ЗА САМОСТОЈНО УЧЕСТВО НА ПАЗАРОТ ЗА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА, ОД 1 АПРИЛ, 2014 ГОДИНА

Либерализацијата на пазарот на електрична енергија, започнува од 1 април, 2014 година. Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија, на 30 септември, 2013 година донесе Акциониот план за либерализација на пазарот на електрична енергија во Република Македонија, со кој се определени обврските на учесниците на пазарот на електрична енергија, кои произлегуваат од Законот за енергетика и Правилата на пазарот на електрична енергија. Во групата на квалификувани потрошувачи кои ги исполнуваат критериумите за самостојно учество на пазарот на електрична енергија (повеќе од 50 вработени и вкупен годишен приход, или вкупна актива поголема од 10 милиони евра во денарска противвредност) се и единаесет јавни претпријатија во сопственост на општините, односно градот Скопје, кои вршат дејност од јавен интерес. Овие претпријатија се должни при набавката на електрична енергија на отворениот пазар на електрична енергија да спроведат постапка во согласност со Законот за јавни набавки.

ELEVEN PUBLIC ENTERPRISES, PROPERTY OF MUNICIPALITIES, ABLE TO INDEPENDENTLY PARTICIPATE IN THE ENERGY MARKET, AS OF APRIL 1ST, 2014

The liberalization of the energy market starts from April 1st, 2014. The Energy Regulatory Commission of the Republic of Macedonia adopted the Action Plan for Liberalization of Energy Market on September 30th, 2013. This plan determines the obligations of the participants in the energy market, which derive from the Law on Energy and Energy Market Rules. Within the group of qualified consumers, who meet the criteria for independent participation in the energy market (more than 50 employees and total annual incomes or total assets higher than 10 million euros in denar equivalent value), are eleven public enterprises owned by the municipalities, i.e. the City of Skopje that perform activities of public interest. These enterprises are obliged to implement a procedure in line with the Law on Public Procurements during the procurement of energy at the open market of energy.

ИЗРАБОТЕНА ФИЗИБИЛИТИ СТУДИЈА ЗА ГАСИФИКАЦИЈА НА ОПШТИНА ЧАИР

Општина Чаир изработи физибилити студија за гасификација на општината, а во текот на оваа година се очекува да заврши тендерската постапка за избор на концесионер што ќе ја гради дистрибутивна мрежа. Според најавите, вкупната инвестиција за реализација на дистрибутивниот систем и за намалување на делот кој треба да го инвестираат корисниците е 4.841.545 евра. Од тоа, околу 860.000 евра се предвидува да се вложат во примарната дистрибутивна мрежа, а 1,6 милиони евра во секундарната. Со останатиот дел, од околу 2,3 милиони евра, ќе се градат приклучоци и ќе се адаптира постојната опрема. До 2016 година се очекува гасификација на јавните објекти, а во зависност од интересот на граѓаните, гасификацијата до домовите би требало да заврши до 2020 година. Според физибилити студијата, изработена од фирмата „Топлификација инженеринг“, гасификацијата ќе се спроведува според модел на јавно приватно партнерство.

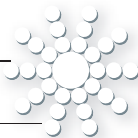
Во локалната власт велат дека концесионерот ги презема на себе сите делови за реализација на проектот - проектирање, финансирање, изградба, оперирање, одржување и развој на дистрибутивниот систем за природен гас. Давателот на концесијата за себе го задржува правото на контрола над реализацијата на концесиониот договор и правото на годишен надомест за доделената концесија. Дефинитивната одлука за моделот на ЈПП и спроведувањето на целокупната постапка за доделување на концесијата е на давателот на концесијата. Освен позитивните финансиски ефекти со гасификацијата ќе се овозможи и заштита на човековата околина.

PREPARED FEASIBILITY STUDY ON GASIFICATION OF THE MUNICIPALITY OF CAIR

The Municipality of Cair prepared a feasibility study for gasification of the municipality, and this year the tender procedure for selecting a concessionaire, who will construct the distributive network, is expected to be completed. According to the announcements, the total investment for the completion of the distributive network and for the purpose of reducing the section which should be invested by the consumers equals to 4.841.545 euros. Approximately 860.000 euros out of the first sum is envisioned to be invested in the primary distributive network, while 1.6 million euros will be transferred in the secondary network. The rest of the money, i.e. around 2.3 million euros will be spent for the construction of attachments and the existing equipment will be appropriated. By 2016 the gasification within public facilities is expected to be completed. Depending on the citizens' interest, gasification to households should be completed by 2020. According to the feasibility study, prepared by the company "Toplifkacija-Inzenering" gasification will be implemented pursuant to the public-private partnership model.

The local government states that the concessionaire undertakes on his own all the sections for the project's realization: projecting, financing, construction, operation, maintenance and development of the distributive system for natural gas. The concession provider retains for himself the right to control over the realization of the concession contract and the right to annual reimbursement for the allocated concession. The final decision for the PPP model and the implementation of the overall procedure for allocating the concession belongs to the concession provider. Except for positive financial effects, this gasification will enable the protection of the environment.

ИНИЦИРАЊЕ НА ПРЕДЛОЗИ ЗА ФИНАНСИРАЊЕ НА ПРОЕКТИ ЗА КОМУНАЛЕН ОТПАД, ВОДОСНАБДУВАЊЕ И ТРЕТМАН НА ОТПАДНИ ВОДИ

INITIATION OF PROPOSALS FOR PROJECT FUNDING FOR COMMUNAL WASTE, WATER SUPPLY AND WASTEWATER TREATMENT

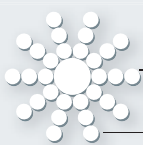

На 13 февруари, 2014 година во просториите на ЗЕЛС беше одржан состанок на Консултативното тело меѓу ЗЕЛС и Министерството за животна средина и просторно планирање (МЖСПП). Ова тело е формирано како резултат на залагањата за блиска соработка меѓу (МЖСПП) и локалните власти, како главни партнери во процесот на управување со животната средина во Република Македонија и има за цел взаемно разменување на информации и дискусија за актуелни прашања за искористување на средствата од Оперативната програма за регионален развој –компонента 3 од Инструментот за претпристапна помош за (ИПА). На состанокот беше истакната потребата општините да иницираат предлози за финансирање на инфраструктурни проекти од областа на управување со комуналниот отпад, водоснабдувањето и третманот на отпадни води, при што, МЖСПП до 6 март, 2014 година треба да предложи листа за финансирање на проекти и да ја достави до Секретаријатот за европски прашања при Владата на Република Македонија.

„При усогласувањето на нашите закони со европското законодавство во оваа област, потребни се сериозни активности и големи инфраструктурни зафати во земјава, за што е потребно поголемо искористување на расположливите средства од ИПА фондовите“, истакна заменик министерот за животна средина и просторно планирање, Стево Темелковски, кој присуствуваше на состанокот. Претставниците на МЖСПП му посочија дека во населено место со над 2000 жители потребно е да се обезбеди најмалку примарен третман на отпадните води. Во делот на отпадот, влегува изградбата на соодветни системи за собирање на отпадот и самиот третман на отпадот. Сè повеќе, во земјите од ЕУ се оди во правец да не се градат нови депонии, туку отпадот да се искористи максимално преку разни видови на претходно селектирање и рециклирање, односно важи максимата „што помалку отпад на депониите“.

On February 13th, 2014 within the premises of ZELS, a meeting of the Consultative Body was held between ZELS and the Ministry of Environment and Physical Planning (MEPP). This body is established as a result of the efforts for close cooperation between MEPP and the local authorities, as main partners in the environmental management process in the Republic of Macedonia and aims at mutual information exchange, as well as mutual discussion for current issues for the utilization of the funds from the Operational Programme for Regional Development – The Third Component of the Instrument for Pre – accession assistance (IPA). At the meeting was emphasized the need of municipalities to initiate proposals for financing infrastructural projects from the related to the communal waste management, water supply and wastewater treatment. The MEPP until March 6th, 2014 must propose a list for projects financing and to deliver it to the Secretariat of European Affairs within the Government of Republic of Macedonia.

- "Until the adjustment of our Laws with the European legislative according to this field, serious activities and big infrastructural interventions are necessary, and at the same time greater utilization of the IPA Funds" – emphasized the Minister for Environment and Physical Planning, Stevo Temelkovski, who was present at the meeting. The MEPP representatives indicated that in inhabited area with more than 2000 residents it's necessary to provide at least primary wastewater treatment. In the waste part is included the construction of the particular waste collection systems and the own waste treatment. Increasingly, the EU countries support the idea to don't build new landfills, but the waste to be maximally used in various types of previous selection and recycling, concerning the maxim "less waste in the landfills".

На состанокот беа посочени и предизвиците при аплицирањето и беше укажано дека прифаќањето на апликацијата во голем процент зависи од квалитетната изработка на техничка документација, а особено е важен и делот, што се однесува на обезбедување на оддржливоста на проектот. Беше истакнат недостатокот од изработени планови, направени испитувања и анализи во нашата земја, при што беше укажано на недостаток од зајакнати капацитети на локалните власти за изработка на квалитетни апликации за користење на расположливите европски фондови.

Со средствата од ИПА може да се финансира изградба на нови и надградба и доградба на постојни пречистителни станици за води, со еквивалент над 10.000 жители, потоа изградба на нова или доградба на веќе постојни канализацио-

ни мрежи за води, подготовка на техничка или тендерска документација за пречистителни станици и канализациони мрежи. Најголем проблем при ревизијата на техничката документација од европските комисии е утврдувањето на застарени физибилити студии, или дека тие не се изработени според потребните ЕУ критериуми.

Претставниците на локалните власти укажаа дека се сериозно заинтересирани за реализација на вакви проекти, но дека финансиските средства претставуваат проблем и затоа е потребно да се одобруваат апликации за помал број на жители. Општините и сега прават напори, на помали населени подрачја, постепено да воспостават ваква инфраструктура или истата да ја обноват. Беше прикажан изработениот Инвентар на агломерации за третман на отпадни води, а присутните беа информирани дека МЖСПП е во фаза на изработка на Методологија за тарифирање на цената на отпад.

Од состанокот произлегоа неколку заклучоци, меѓу кои, МЖСПП да испрати сублимиран текст со препораки што ќе бидат испратени до општините, потоа Министерството да формира тим и да утврди програма за обуки, а ЗЕЛС ќе ја реализира преку ЗЕЛС тренинг центарот. Беше предложено да се вклучи и Министерството за економија. Како заклучок беше предложено МЖСПП, до ЗЕЛС да исп-

At the meeting were pointed out the challenges they face when applying and it was also indicated that the application approval in great percentage depends on the preparation quality of the technical documentation, especially very important is the part which refers to the provision of the project sustainability. It was emphasized the lack of prepared plans, made researches and analyses in our country. This noted the lack of strengthened capacities of the local authorities for quality applications compilation for available European Funds utilization.

The construction of the new upgrades and extensions of the existing wastewater treatment plants, with equivalent of 10.000 residents, construction of new or upgrading the existing sewerage networks, the preparation of the technical or tender's documentation for wastewater treatment plants and sewerage networks could be financed by IPA Funds. The greatest problem in the technical documentation revision from the European Commissions is the affirmation of the outdated feasibility studies or they are not made according to the required EU Criteria.

The local authorities' representatives pointed out that they are seriously interested for realizing such projects but the finances present a problem and as a result it is necessary to approve applications dedicated for smaller number of representatives. The Municipalities are now making efforts to gradually establish such an infrastructure or renovate the same in less populated areas. The Inventory of agglomerations for wastewater treatment was presented and the attendants were informed that the MEPP is in the compilation phase of the Waste cost charging Methodology.

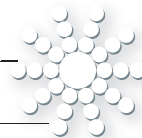
The meeting led to several conclusions, among which MEPP to submit a sublimated text with recommendations, which will be delivered to the municipalities, then to the Ministry with aim to form a team and to establish training

programme, which will be realized via the ZELS Training Centre. It was proposed to include the Ministry of Economy. As a conclusion it was proposed that MEPP to deliver ZELS

Програмата за управување со водите (Службен весник, бр. 8 од 14. 01.2014 година) е веќе објавена на веб страницата на Министерството за животна средина и просторно планирање. За можност за користење на средства од оваа програма, апликациите се поднесуваат најдоцна до 30 март 2014 година.

The Programme for water management (Official Gazette no. 8 from 14.01.2014) is already published at the web page of the Ministry for Environment and Physical Planning. For gaining opportunity to use the funds of this Programme, the applications must be submitted no later than March 30th, 2014.

рати Барање за доставување на проекти до Владата на РМ, до 6 март, 2014 година, кои потоа ќе бидат проследени до сите општини. Треба да се упатат и препораки до општините за создавање на квалитетни тимови кои континуирано ќе се надградуваат и ќе ги следат обуките за изработка на апликации.

ЗЕЛС ја искористи можноста пред заменик министерот и претставниците од МЖСПП да потсети на доставената иницијативата за утврдување на законската обврска за издавање на Б-интегрирани дозволи исклучиво по електронски пат, кое сега е утврдено како незадолжително, а укажа и на расположеноста да се разгледа можноста и за проширување на софтверот при ЗЕЛС и за електронско издавање на А-интегрираните дозволи, за чие издавање е надлежно МЖСПП.

a Request for Project Submission to the Government of Republic of Macedonia. The same will be delivered to the municipalities. Recommendations should be versed to the municipalities for creating qualitative teams which will continuously advance and will attend the trainings for applications preparation.

ZELS used the opportunity in front of the Deputy Minister and the representative of MEPP to remind for the delivered initiative for the determined legal obligation for issuing B-integrated permits only electronically, which now is defines optional. It was also emphasized the availability to review the possibility for software enlargement within ZELS and for electronically issuing of the A-integrated permits. For issuing such permits MEPP is competent.

ПРОМОВИРАНА ПУБЛИКАЦИЈАТА „ПРИМЕНА НА НАЧЕЛОТО НА СООДВЕТНА И ПРАВИЧНА ЗАСТАПЕНОСТ: ПЕРЦЕПЦИЈА НА ГРАЃАНИТЕ“

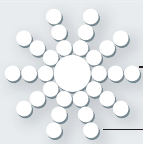
На 22 јануари, 2014 година, во просториите на ЕУ инфо центарот во Скопје, беше промовирана публикацијата „Примена на начелото на соодветна и правична застапеност: перцепција на граѓаните“. Публикацијата ги содржи податоците од истражувањето што го спроведоа Здружението Институт за развој на заедницата (ИРЗ) од Тетово и Заедницата на единиците на локална самоуправа на РМ (ЗЕЛС), во рамките на проектот „БОНА МЕНТЕ“- Подобрување на вклученоста на немнозинските заедници на локално ниво, преку Комисиите за односи меѓу заедниците (КОМЗ). Публикацијата треба да придонесе кон стручната и јавна дебата околу примената на начелото на соодветна и правична застапеност. Таа е отпечатена на македонски, албански и англиски јазик и е наменета за граѓаните, државните институции, единиците на локална самоуправа и стручната јавност. Проектот, во чии рамки е отпечатена публикацијата, е финансиран од Европската унија, преку програмата ЕИДХР 2011.

Пред присутните градоначалници, претставници од локалната власт, од Комисиите за односи меѓу заедниците и од невладиниот сектор говореше Аиво Орав, шеф на делегацијата на ЕУ во Скопје, кој истакна – „Во последниот извештај за напредокот на земјата, истакна дека целите за соодветна и правична застапеност се постигнуваат на локално и на централно ниво, но исто така забележавме дека тие не се целосно исполнети“, рече Орав. За постигнатите резултати во проектот, задоволство изрази Сретен Коцески, извршен директор на ИРЗ, кој укажа дека проектот ја истакнува важноста на Комитетите за односи меѓу заедниците. – „Со создавањето на овие тела се постигнува следниот чекор кон правичната застапеност на сите заедници во земјата. Државните институции треба да вложат повеќе напори, енергија и средства за Комисиите за односи меѓу заед-

PROMOTION OF THE PUBLICATION “IMPLEMENTATION OF THE PRINCIPLE OF ADEQUATE AND EQUITABLE REPRESENTATION: THE PERCEPTIONS OF CITIZENS”

On January 22nd, 2014 within the premises of the EU Info Center in Skopje, the publication “Implementation of the Principle of Adequate and Equitable Representation: Perceptions of Citizens” was promoted. This publication contains data of conducted research by the Association-Community Development Institute (CDI) from Tetovo and the Association of the Units of Local Self-Government of RM (ZELS) within the frameworks of the Project “BONA MENTE: Enhancing Inclusion of Non-Majority Communities at Local Level through Committees for Inter-Community Relations”. The publication should contribute to the professional and public debate concerning the implementation of the principle of adequate and equitable representation. It has been printed in Macedonian, Albanian and English, and is intended for the citizens, state institutions, local self-government units and experts. The project, within whose frameworks this publication is printed, is financially

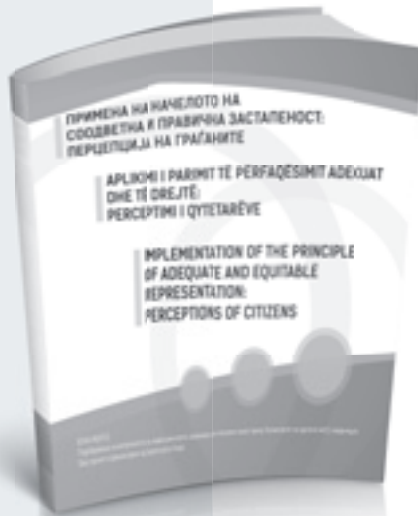
ниците да си го најдат своето место. Потребна е поголема координација меѓу сите вклучени учесници“, рече Коцески. Пред присутните се обрати и Душица Перишиќ, извршен директор на ЗЕЛС, која ги потенцира активностите за поддршка на Комисиите за односи меѓу заедниците што во изминатиот период, пред започнувањето на овој проект, ги спроведуваше ЗЕЛС. Истакна дека ЗЕЛС, пред пет години издаде Практичен водич за работата на КОМЗ, во кој се содржани причините и потребите за формирање на комисији, законската регулатива, постапката за нивно формирање и друго и кој според изјавите на членовите на овие комисији, претставува буквар за нивното работење. Потоа, пред присутните, Гордана Величковска, советник за истражување и развој, ги презентираше податоците од спроведеното истражување, кои се преточени во промовираната публикација „Примена на начелото на соодветна и правична застапеност: перцепција на граѓаните“.

Во рамките на истражувањето беше спроведена теренска анкета во 19 општини за да се испита мислењето на припадниците на седум етнички заедници (македонската, албанската, ромската, турската, српската, влашката и бошњачката) за примената на начелото на соодветна и правична застапеност на централно и локално ниво. Начелото на соодветна и правична застапеност значи дека етничката структура во Република Македонија треба да биде одразена во државните и локалните органи, како на нераководните, така и на раководните места, почитувајќи го притоа критериумот за стручност и компетентност. Анкетата ја спроведоа девет невладини организации од овие подрачја, чии членови анкетираа соодветен број на граѓани, претставници на мнозинските заедници во општината. Вкупно беа реализирани 1266 анкети. Добиените резултати беа промовирани во месец декември во Тетово, Кичево, Дебар и Куманово, пред претставници од КОМЗ, советите на општините, граѓаните, невладини организации и заинтересирани граѓани. Публикацијата е поставена на веб страницата на ЗЕЛС (www.zels.org.mk) во „Публикации“.

supported by the European Union, through the EIDHR Programme 2011.

Before present mayors, local government representatives, Committees for Inter-Community Relation and the non-governmental sector speech was delivered by Aivo Orav, Head of the EU Delegations in Skopje, who emphasized: “In the last progress report on the country, we highlighted that the goals of adequate and equitable representation are getting achieved at local and central level; however, we also noticed that they are not fully implemented”, said Orav. Regarding achieved project results, Sreten Koceski, CDI’s Executive Director voiced satisfaction thereby pointing out that this project accentuates the significance of Inter-Community Relations. –“By setting up these bodies, we reach the following step to equitable representation of all national communities. State institutions should make further efforts, use energy and funds so that Inter-Community Relations are placed where they deserve to be. “Greater coordination between all included participants is required” said Koceski. Ms. Dusica Perisic, the Executive Director of ZELS addressed the attendants and highlighted those activities for supporting Inter-Community Relations, which in recent period, have been implemented by ZELS prior to the beginning of this Project. She also added that five years ago, ZELS published a Practical Guide to the work of CICR, where the reasons and needs for establishing commissions have been stressed out, as well as the bylaw, the establishment procedure and others. According to the statements given by commission members, this Guide is regarded as a spelling book for their work. Then, before the participants, Gordana Velickovska, Research and Development Advisor presented the data of conducted research, which are found in the promoted publication “Implementation of the Principle of Adequate and Equitable Representation: Perceptions of Citizens”.

Within the frameworks of this research, a survey on-field was conducted in 19 municipalities in order to examine the opinion of seven ethnic community members (Macedonian, Albanian, Roma, Turkish, Serbian, Vlach and Bosniac) for the implementation of the principle of adequate and equitable representation at local and central level. The implementation of the principle of adequate and equitable representation means that the ethnic composition in the Republic of Macedonia should be reflected in state and local organs, in both managerial and non-managerial positions, by respecting the criteria of professionalism and competence. This survey was conducted by nine NGO-s from these regions, whose members surveyed an appropriate number of citizens and representatives of non-majority municipality communities. A total of 1266 surveys were realized. Obtained results were promoted in December in Tetovo, Kicevo, Debar and Kumanovo, before the CICR representatives, municipality councils, citizens, NGO-s and interested citizens. The publication can be found at the ZELS Web site (www.zels.org.mk) in the section.

ПОДГОТОВКИ ЗА ЗАПОЧНУВАЊЕ НА СЕРТИФИКАЦИЈА ЗА ПОВОЛНО ДЕЛОВНО ОКРУЖУВАЊЕ СО НОВИ ЗАИНТЕРЕСИРАНИ ОПШТИНИ

NEWLY-INTERESTED MUNICIPALITIES START THEIR PREPARATIONS FOR BUSINESS-FRIENDLY ENVIRONMENT CERTIFICATION

На 25 и 26 февруари 2014 година, во Белград, Србија проектните координатори и финансиски менаџери од земјите учеснички во проектот „Сертификација на повољно деловно опкружување во Југоисточна Европа“ имаа дводневна обука за следење на процесот на сертификација, акредитација, презентација на 12-те критериуми, како и маркетинг алатките и методите за промовирање на програмата. Оваа обука претставуваше подготовка за започнување со имплементација на втората фаза од овој проект, која официјално започна од декември 2013 година и е предвидено да трае до 1 јуни 2015 година.

ЗЕЛС наскоро, преку јавен повик ќе ги покани општините кои се заинтересирани да се стекнат со ваков сертификат да се пријават за учество. Тоа ќе значи дека во периодот од околу една година, општините ќе треба да исполнат 12 критериуми, по што ќе следи фаза на имплементација, евалуација, верификација и сертификација.

Општините Струмица и Велес од Република Македонија се првите единици на локалната самоуправа кои се стекнаа со ваков регионален сертификат, заедно со општините: Бјеловар, Иванец, Пирот, Приједор, Рума, Сански Мост. Евалуација наскоро ќе се врши и на активностите на општините Струга и Штип, кои веќе ги коригираа укажаните недостатоци утврдени во евалуацијата во првата фаза од проектот.

Втората фаза од проектот се спроведува паралелно во Србија, Хрватска и Босна и Херцеговина, а во Република Македонија се продолжува партнерството помеѓу ЗЕЛС и Сојузот на стопански комори (ССК). ЗЕЛС и ССК како партнерски организации во БФЦ СЕЕ Националното сертификационо тело на Македонија, потпишаа договор на 26 септември 2013 година за основање на првата регионална мрежа за повољно деловно опкружување.

Проектот е поддржан од Отворениот регионален фонд за Југоисточна Европа – Подобрување на општински услуги при Германското друштво за интернационална соработка (ГИЗ), финансиран од Германското сојузно министерство за соработка и развој.

On February 25th and 26th, 2014 in Belgrade, Serbia the project coordinators and financial managers from member-states of the Project “Business-Friendly Certification in South-East Europe” had a two-day training for monitoring the certification process, accreditation, introduction of the 12 criteria, as well as marketing tools and methods of program promotion. This training represented a preparation for commencing the implementation of the second phase of this project, which officially began in December 2013 and is expected to last until June, 1st 2015.

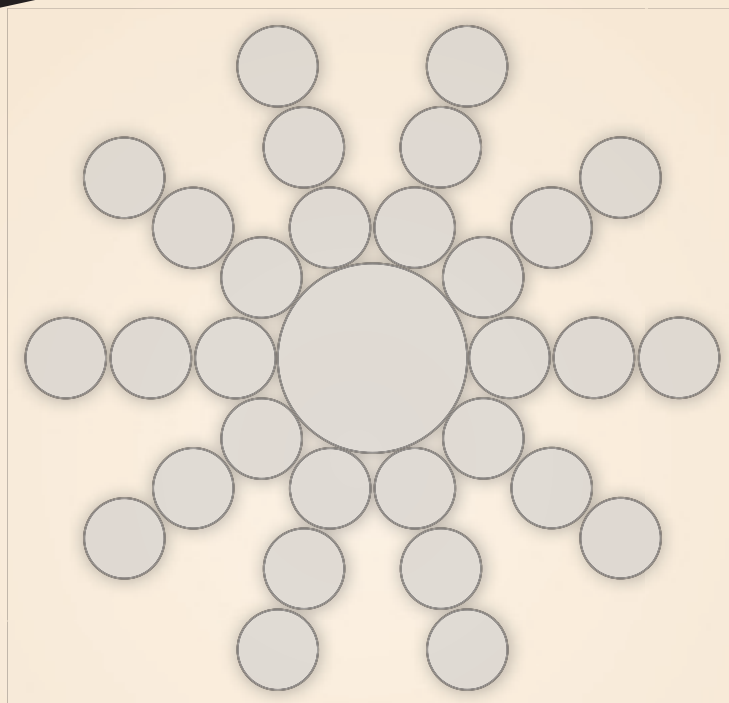
ZELS will soon invite all interested municipalities to apply for participation, through public call, in order to obtain this certificate. This means that in a period of one year, Municipalities should meet the 12 criteria, followed by the implementation, evaluation, verification and certification phases.

The Municipalities of Strumica and Veles in the Republic of Macedonia are the first local self-government units which obtained this regional certificate together with the Municipalities of: Bjelovar, Ivanec, Piro, Prijedor, Ruma and Sanski Most. The evaluation process will cover activities in the Municipalities of: Struga and Stip, who already corrected pointed shortcomings, determined in the first Project phase.

The second phase of the project is simultaneously implemented in Serbia, Croatia and Bosnia and Herzegovina. In the Republic of Macedonia, the partnership between ZELS and the Macedonian Chambers of Commerce (MCC) will not cease. ZELS and MCC, as partner organizations in BFC SEE National Certification Body of Macedonia, signed a contract on September 26th, 2013 for establishing the first regional

network for business-friendly environment. This Project is supported by the Open Regional Fund for South-East Europe – Enhancement of municipality services within the German Society for International Cooperation (GIZ), financed by the Federal German Ministry for Cooperation and Development.

**ЗАЕДНИЦА НА ЕДИНИЦИТЕ НА ЛОКАЛНАТА
САМОУПРАВА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА - ЗЕЛС**

тел. +389 (0)2 30 99 033 / факс: +389 (0)2 30 61 994
ул. Копенхагенска бр. 5, п.фах 32, 1000 Скопје, Република Македонија
contact@zels.org.mk , www.zels.org.mk

**ASSOCIATION OF THE UNITS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT
OF THE REPUBLIC OF MACEDONIA - ZELS**

tel. +389 (0)2 30 99 033 / fax: +389 (0)2 30 61 994
st. Kopenhagenska nr. 5, F.P. 32, 1000 Skopje, Republic of Macedonia
contact@zels.org.mk , www.zels.org.mk